

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΧΕΣΙΑΚΗΣ &
ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

στα προγράμματα
επαγγελματικής εξειδίκευσης στη

ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ / ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

για επαγγελματίες
ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.

“ Η ομάδα των δύο είναι μεταμορφωτική. ”

Με έμφαση σε κρίσιμες ψυχαναλυτικές διαστάσεις του σύγχρονου κλινικού έργου

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΔΣΥΝΕΙΔΗΤΟ
Κατανοούμε τις φανταστικές δομές, τις αφηγήσεις και τις συνειδητές διεργασίες που κυκλοφορούν στο πεδίο της ομάδας και επηρεάζουν την κλινική πράξη.

ΤΟ ΔΙΑΓΕΝΕΔΙΚΟ ΤΡΑΥΜΑ
Διερευνούμε τη μετάδοση του ψυχικού πόνου και των συνειδητών δεσμών από γενιά σε γενιά και τον τρόπο που επαναλαμβάνονται στις θεραπευτικές σχέσεις και στις ομάδες.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΟΜΑΔΑ ΜΕ ΔΥΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ
Εργαζόμαστε με τις δυναμικές της μεγάλης ομάδας μέσα από τη ζωντανή παρουσία δύο εκπροσώπων που φέρνουν και μετασχηματίζουν το συνειδητό του άλλου.

ΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
Αναγνωρίζουμε την ύπαρξη πολλαπλών εσωτερικών αντικειμένων και σχέσεων και πώς αυτά συν-δημιουργούν το ψυχικό πεδίο και την θεραπευτική αλλαγή.

**ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΜΑΖΙ.
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΝΟΜΑΣΤΕ ΜΑΖΙ.**

ΣΧΕΣΗ | ΝΟΗΜΑ | ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

www.relationalgrouptherapy.gr

Λ. Κηφισίας 90 (Κεντρικό) · Βάλτου 10 (Παράρτημα) · Αθήνα 11526
2106981289 · 6932305183 · www.relationalgrouptherapy.gr

Ο Δ Η Γ Ο Σ Ε Π Ι Μ Ο Ρ Φ Ω Σ Η Σ

Τετραετής Κύκλος Επαγγελματικής Επιμόρφωσης στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία / Σχεσιακή Ψυχανάλυση

Με αναφορά στα κριτήρια ECP / EAP της European Association for Psychotherapy

Η τυχόν ευρωπαϊκή αξιολόγηση ή αναγνώριση αποτελεί αυτοτελή διαδικασία και δεν ισοδυναμεί με κρατική ή ακαδημαϊκή αναγνώριση στην Ελλάδα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. λειτουργεί ως ιδιωτικός επαγγελματικός εκπαιδευτικός οργανισμός. Έχει σχεδιάσει τους παρόντες κύκλους με αναφορά στα κριτήρια της European Association for Psychotherapy (EAP) και του European Certificate of Psychotherapy (ECP). Τυχόν ευρωπαϊκή αξιολόγηση ή αναγνώριση αποτελεί αυτοτελή διαδικασία, ανεξάρτητη από κρατική ή ακαδημαϊκή αναγνώριση.

Νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. παρακολουθεί τις εξελίξεις που αφορούν πιθανή μελλοντική θεσμοθέτηση συλλογικού φορέα των ψυχολόγων ή εθνικού πλαισίου για την ψυχοθεραπεία στην Ελλάδα. Εφόσον θεσπιστεί νέο κανονιστικό πλαίσιο, ο παρών Οδηγός θα προσαρμοστεί αναλόγως. Συνεπώς η επιμόρφωση που περιγράφεται εδώ θα ακολουθήσει το κανονιστικό πλαίσιο όταν και αν αυτό θεσμοθετηθεί επισήμως.

Στην Ελλάδα ισχύει συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο για το ποιος ασκεί νομίμως το επάγγελμα του ψυχολόγου. Ο αυτοτελής επαγγελματικός τίτλος του ψυχοθεραπευτή και του συμβούλου ψυχικής υγείας δεν ρυθμίζεται σήμερα ως ανεξάρτητο νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στην Ελλάδα. Για ζητήματα νομιμότητας άσκησης επαγγέλματος, οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να συμβουλευονται τις αρμόδιες δημόσιες αρχές, ιδίως το Υπουργείο Υγείας, καθώς και τον νομικό ή επαγγελματικό τους σύμβουλο. Σύσταση χρήσης απονεμόμενης βεβαίωσης: «Ψυχολόγος ή άλλος επαγγελματίας ψυχικής υγείας με επαγγελματική εξειδίκευση στη σχεσιακή ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία».

Φορολογικό καθεστώς: Εφαρμόζεται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και τις σχετικές δικαστικές ή θεσμικές κρίσεις. Το Ι.Σ.Ο.Ψ. διατηρεί το δικαίωμα προσαρμογής των οικονομικών όρων σε περίπτωση μεταβολής του φορολογικού/θεσμικού πλαισίου.

1 Γενικός χαρακτήρας του οδηγού

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει τους Τετραετείς Κύκλους Επαγγελματικής Επιμόρφωσης του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (Ι.Σ.Ο.Ψ.). Σκοπός του είναι να παρουσιάσει με σαφήνεια τη φυσιογνωμία, τη δομή, τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα δεοντολογικά όρια, με τρόπο επιστημονικά ορθό και νομικά προσεκτικό.

Δύο κατευθύνσεις επιμόρφωσης παρουσιάζονται:

- Επιμόρφωση στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία.
- Επιμόρφωση στη Σχεσιακή Ψυχανάλυση .

Ρητή διευκρίνιση

Η συμμετοχή σε οποιοδήποτε κύκλο και η χορήγηση Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης αφορούν αποκλειστικά το εσωτερικό πλαίσιο επιμόρφωσης του Ι.Σ.Ο.Ψ. Δεν ιδρύουν, δεν απονέμουν, δεν αντικαθιστούν και δεν επεκτείνουν επαγγελματικά δικαιώματα. Κάθε αξιοποίηση τελεί σε συνάρτηση με τα ήδη υπάρχοντα νόμιμα προσόντα του/της συμμετέχοντος/ουσας και του αδειοδοτημένου κατά το νομικό πλαίσιο της Ελλάδος επαγγέλματος ψυχικής υγείας.

2 Κύκλος Α' — Κλινική Εκπαίδευση

Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία

Η επιμόρφωση απευθύνεται σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας που επιθυμούν να εμβαθύνουν στη θεωρία, στην κλινική σκέψη, στην εποπτική επεξεργασία και στην προσωπική κατανόηση της θεραπευτικής διεργασίας. Η φιλοσοφία του στηρίζεται στην παραδοχή ότι η κλινική ωρίμανση απαιτεί διαρκή μελέτη, επαγγελματική ευθύνη, δεοντολογική εγγρήγορη και ουσιαστική επεξεργασία της θεραπευτικής σχέσης.

Στόχοι

- Εμβάθυνση στη σύγχρονη ψυχοπαθολογία και στην κλινική διατύπωση περιστατικών
- Γνωριμία με τις βασικές αρχές της Σχεσιακής Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων θεραπευτικής ακρόασης, κλινικής σκέψης και δεοντολογικής ευθύνης
- Σύνδεση θεωρίας, εποπτείας και προσωπικής θεραπευτικής κατανόησης
- Σταδιακή διαμόρφωση ώριμης επαγγελματικής στάσης σε πλαίσιο εποπτευόμενης κλινικής επεξεργασίας

Δομή Κύκλων — 5 Βασικοί Άξονες

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ <i>Σεμινάρια, ψυχοπαθολογία, εργασίες, τελική εργασία</i> 549–629 ώρες	ΕΠΟΠΤΕΙΑ <i>Από 2ο Κύκλο υποχρεωτικά</i> 250 ώρες	ΟΜΑΔΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ <i>Από 2ο υποχρ. Από 1ο προαιρ.</i> 200 ώρες
ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ <i>6–8 περιστατικά × 60–80 συνεδρίες (από 2ο Κύκλο υποχρ.)</i> 480+ συνεδρίες	ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ <i>60 θεραπευτικές μονάδες (από 1ο Κύκλο υποχρ.)</i> 60 μονάδες	

A. Επιμόρφωση

Το επιμορφωτικό μέρος αποτελεί έναν από τους βασικούς άξονες των κύκλων επιμόρφωσης και οργανώνεται στις ακόλουθες επιμέρους ενότητες:

A1. Ειδικές γνώσεις ψυχοπαθολογίας

Ένα από τα βασικά κενά στην εκπαίδευση επαγγελματιών ψυχικής υγείας αφορά την ανεπαρκή εξοικείωση με σύνθετη ψυχοπαθολογία — διαταραχές προσωπικότητας, συνοσηρότητα, διαφορική διάγνωση. Γι' αυτό, η ενότητα αυτή αποτελεί υποχρεωτική βάση. Ενδεικτικά θέματα:

1. Αγχώδεις διαταραχές κατά DSM 5 και ψυχαναλυτικές κατανοήσεις των αγχώδων νευρώσεων, με συγκριτικές αναφορές στο DSM 4 TR όπου είναι κλινικά ή ιστορικά χρήσιμο, κοινωνική φοβία, ειδικές φοβίες, μετατραυματική διαταραχή άγχους, αγοραφοβία, κρίσεις πανικού, ιδεοψυχαναγκαστική νεύρωση
2. Διαταραχές προσωπικότητας κατά DSM 5, με συγκριτικές αναφορές στο DSM 4 TR όπου είναι κλινικά ή ιστορικά χρήσιμο, παρανοϊκή, σχιζοειδής, σχιζότυπη, αντικοινωνική, οριακή, ιστριονική, ναρκισσιστική, αποφευκτική, εξαρτητική, ιδεοψυχαναγκαστική

3. Διαφορική διάγνωση κλινικών συνδρόμων και διαταραχών προσωπικότητας, με συγκριτική αναφορά στο παλαιότερο πολυαξονικό σύστημα του DSM 4 TR, ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή προσωπικότητας από ιδεοψυχαναγκαστική νεύρωση, οριακή διαταραχή από διπολική κατάθλιψη, κοινωνική φοβία από αποφευκτική διαταραχή κ.ά.
4. Συνοσηρότητα διαταραχών — εξαρτησιογόνες ουσίες, ψυχωτικά επεισόδια, μανιακά και καταθλιπτικά επεισόδια
5. Διαταραχές συναισθήματος: μείζονα κατάθλιψη, διπολικές διαταραχές, δυσθυμική διαταραχή, κυκλοθυμική διαταραχή
6. Διαφορές DSM 4 TR από DSM 5, ιστορική και κλινική σύγκριση, νέες προσθήκες

A2. Σχισιακή Ψυχανάλυση και κλινικές δεξιότητες

Οι βασικές αρχές της Σχισιακής Ψυχανάλυσης, αναπτυσσόμενης κυρίως στην Αμερική από το 1980 με κύριο δημιουργό τον Stephen Mitchell και σημαντικές ιστορικές ρίζες στο έργο του Ferenczi, διδάσκονται για να συμπληρώσουν τον θεωρητικό κορμό. Περιλαμβάνει:

- Ψυχαναλυτική θεωρία του Εαυτού (Kohut)
- Θεωρία της διυποκειμενικής συναλλαγής στην ψυχαναλυτική διεργασία (Mitchell, Bromberg, Benjamin, Ogden)
- Θεωρία της Διαπροσωπικής Ψυχανάλυσης/Ψυχιατρικής (Sullivan)
- Ερευνητικά δεδομένα από τη μελέτη δεσμού βρέφους και φροντιστή (Daniel Stern, Beatrice Beebe)

Κεντρικό αντικείμενο μελέτης αποτελούν οι εκπραξίες (enactments) — οι διαδικασίες δηλαδή μέσα από τις οποίες εκφράζεται αυτό που ονομάζεται «σχισιακό ασυνείδητο». Οι διαλέξεις εξετάζουν τις βασικές διαφορές μεταξύ κλασικής ψυχαναλυτικής εργασίας και σχισιακής προσέγγισης ως προς:

- Τη χρήση της υποκειμενικής αντίδρασης του θεραπευτή
- Τον «αναλυτικό τρίτο» (Thomas Ogden) ως μονάδα μελέτης
- Τη διυποκειμενικότητα και τον τρόπο παρέμβασης στο «εδώ και τώρα»

Διεθνείς Συνδέσεις

Οι συνεργάτες του Ι.Σ.Ο.Ψ. έχουν λάβει εποπτεία ή/και λαμβάνουν εποπτεία από πρωτοπόρους της σύγχρονης Σχισιακής Ψυχανάλυσης, όπως η Darlene Ehrenberg, η Ruthelen Josselson και ο Σπύρος Ορφανός.

A3. Επιστημονικές διαλέξεις

Κατά τον **πρώτο κύκλο επιμόρφωσης** οι συμμετέχοντες παρακολουθούν υποχρεωτικά δύο βασικές εισαγωγικές ενότητες. Η πρώτη περιλαμβάνει 8 δίωρα σεμινάρια Σχισιακής Ψυχαναλυτικής Θεωρίας, συνολικής διάρκειας 16 ωρών. Η δεύτερη περιλαμβάνει 8 δίωρα σεμινάρια Θεωρίας της Δυναμικής της Ομάδας, επίσης συνολικής διάρκειας 16 ωρών. Συνολικά, ο πρώτος κύκλος περιλαμβάνει 32 υποχρεωτικές ώρες εισαγωγικής θεωρητικής επιμόρφωσης.

Από τον δεύτερο έως και τον τέταρτο κύκλο επιμόρφωσης, η θεωρητική και κλινική επιμόρφωση συνεχίζεται με 3 υποχρεωτικές τρίωρες διαλέξεις επιμόρφωσης (πάντα Σάββατο) μηνιαίως. Οι διαλέξεις επιμόρφωσης αυτές αντιστοιχούν συνολικά σε 297 ώρες για τον δεύτερο, τρίτο και τέταρτο κύκλο.

Από αυτές τις διαλέξεις επιμόρφωσης, **τουλάχιστον ένα τρίωρο τον μήνα πραγματοποιείται διαδικτυακά** για όλους τους συμμετέχοντες, τόσο για όσους παρακολουθούν διαδικτυακά όσο και για όσους παρακολουθούν δια ζώσης. Επιπλέον, **τουλάχιστον ένα τρίωρο τον μήνα αφιερώνεται είτε σε συνάντηση ολομέλειας είτε σε εμπειρία Μεγάλης Ομάδας, σε υβριδική μορφή**. Στην περίπτωση αυτή, οι συμμετέχοντες που έχουν επιλέξει τη δια ζώσης παρακολούθηση υποχρεούνται να παρίστανται δια ζώσης.

A4. Βιωματική Μεγάλη Ομάδα

Διεξάγεται αποκλειστικά διαδικτυακά κάθε 1,5 μήνα, με συντονιστές πάντα τον Σταύρο Χαραλαμπίδη και δύο από τους ακόλουθους συνεργάτες: Μαρία Αποστολοπούλου, Σεβαστή Γκιόκα, Μαριάνθη Μιχαλακοπούλου, Κώστα Μαθιούδη, Ανίτα Χατζημιχαηλίδη. Μελετώνται το συλλογικό ασυνείδητο, η σύγχυση γλωσσών, το διαγενεακό τραύμα και η δυναμική του θεσμού (παλλαγή Tavistock/Rice). Καθώς ακολουθούμε παραλλαγή οπτικής των Tavistock και Rice Institutes, οι παρεμβάσεις των συντονιστών μπορεί να αφορούν τόσο τη δυναμική της ομάδας ως όλον όσο και τον τρόπο με τον οποίο επιμέρους φωνές ή θέσεις εκφράζουν ευρύτερες ομαδικές και θεσμικές διεργασίες. Η ομάδα κατά βάση δεν είναι θεραπευτική αλλά αποσκοπεί στη μελέτη δυναμικής της Μεγάλης Ομάδας. Αποτελεί μέρος της υποχρεωτικής παρακολούθησης. Ανοιχτή σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας και στο ευρύ κοινό (μέχρι 150 συμμετοχές).

A5. Εργασίες και τελική εργασία αξιολόγησης.

Οι συμμετέχοντες υποχρεούνται, από τον δεύτερο έως και τον τέταρτο κύκλο επιμόρφωσης, να καταθέσουν τουλάχιστον έξι γραπτές εργασίες σχετικές με τη σχεσιακή ψυχαναλυτική θεωρία, την ομαδική ψυχοθεραπεία ή την κλινική εφαρμογή τους. Εργασία 2.500 έως 3.000 λέξεων λογίζεται ως μονή εργασία και αντιστοιχεί σε 10 διδακτικές ώρες. Εργασία 4.000 έως 5.000 λέξεων λογίζεται ως διπλή εργασία και αντιστοιχεί σε 20 διδακτικές ώρες. Η τελική εργασία αξιολόγησης κατατίθεται μετά την ολοκλήρωση του τέταρτου κύκλου και έχει έκταση 10.000 έως 15.000 λέξεις. Οι εργασίες μπορούν να υποβληθούν στα ελληνικά ή στα αγγλικά. Κατόπιν έγκρισης της Διεύθυνσης, γραπτή εργασία μπορεί να αντικατασταθεί από μετάφραση επιστημονικού κειμένου σχετικής θεματικής από τα αγγλικά ή τα γαλλικά στα ελληνικά. Η τελική εργασία αξιολόγησης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αντικατασταθεί από μετάφραση τριών επιστημονικών κειμένων, εφόσον αυτά έχουν εγκριθεί εκ των προτέρων από τη Διεύθυνση. Τα σχετικά κείμενα πρέπει να έχουν έκταση τουλάχιστον 10 σελίδων PDF και να εγκρίνονται εκ των προτέρων από τη Διοίκηση.

A6. Υποχρεωτικά Συνέδρια

Επιπλέον, από τον δεύτερο κύκλο και μετά, οι συμμετέχοντες υποχρεούνται να παρακολουθούν ετησίως το συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy). Η παρακολούθηση του συνεδρίου υπολογίζεται ως πρόσθετη θεωρητική και επιστημονική επιμόρφωση. Σε περίπτωση δια ζώσης συμμετοχής, αναγνωρίζονται 30 ώρες ανά συνέδριο. Σε περίπτωση διαδικτυακής συμμετοχής, αναγνωρίζονται 10 ώρες ανά συνέδριο.

Επομένως, για τον δεύτερο, τρίτο και τέταρτο κύκλο επιμόρφωσης, η συνολική πρόσθετη επιμόρφωση από τη συμμετοχή στο συνέδριο ανέρχεται σε 90 ώρες, εφόσον ο συμμετέχων συμμετάσχει δια ζώσης και στα τρία συνέδρια, ή σε 30 ώρες, εφόσον συμμετάσχει διαδικτυακά και στα τρία συνέδρια.

A7. Υποχρεωτικά Σεμινάρια

Από τον δεύτερο κύκλο και έως την ολοκλήρωση του τέταρτου κύκλου επιμόρφωσης, οι συμμετέχοντες υποχρεούνται επίσης να παρακολουθήσουν **τουλάχιστον 20 πρόσθετα σεμινάρια**, συνολικής διάρκειας **τουλάχιστον 100 ωρών**. Τα σεμινάρια αυτά εντάσσονται στην υποχρεωτική θεωρητική, κλινική και επιστημονική επιμόρφωση των κύκλων και λειτουργούν συμπληρωματικά προς τα τακτικά μαθήματα Σαββάτου, τη συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια, την εποπτεία, την προσωπική θεραπευτική εμπειρία, τη βιβλιογραφική εργασία και την κλινική πρακτική. Από αυτά **τα 15 τουλάχιστον συνολικά αφορούν σε επισκέπτες ξένους ομιλητές και ομιλήτριες** τα οποία δύνανται να διεξάγονται διαδικτυακά ή υβριδικά.

Για τους συμμετέχοντες που παρακολουθούν τα υποχρεωτικά συνέδρια της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας αποκλειστικά διαδικτυακά, η ελάχιστη πρόσθετη συμμετοχή σε υποχρεωτικά σεμινάρια αυξάνεται. Στην περίπτωση αυτή, οι συμμετέχοντες υποχρεούνται να

παρακολουθήσουν **τουλάχιστον 22 πρόσθετα σεμινάρια**, ή, σε κάθε περίπτωση, τουλάχιστον 20 πρόσθετα σεμινάρια, εφόσον η συνολική διάρκειά τους ανέρχεται σε **τουλάχιστον 120 ώρες**. Με τον τρόπο αυτό, η αποκλειστικά διαδικτυακή συμμετοχή στα διεθνή συνέδρια αντισταθμίζεται από αυξημένη παρακολούθηση πρόσθετων σεμιναρίων, ώστε να διασφαλίζεται ότι η συνολική θεωρητική και επιστημονική επιμόρφωση παραμένει επαρκής.

A8. Επεξήγηση ωρών.

Με βάση τα παραπάνω, η συνολική υποχρεωτική θεωρητική και επιστημονική επιμόρφωση των κύκλων υπολογίζεται ως εξής:

1. **329 ώρες** από την εισαγωγική θεωρητική επιμόρφωση του πρώτου κύκλου και τα τακτικά μαθήματα του δεύτερου, τρίτου και τέταρτου κύκλου.
2. **100 έως 120 ώρες από τα πρόσθετα υποχρεωτικά σεμινάρια (2 έως 4 Κύκλοι)**
3. **30 έως 90 ώρες** από την υποχρεωτική συμμετοχή στο ετήσιο συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας, ανάλογα με το αν η συμμετοχή είναι διαδικτυακή ή δια ζώσης.
4. **90 τουλάχιστον ώρες** εργασιών /μεταφράσεων .

Συνεπώς, η συνολική υποχρεωτική θεωρητική και επιστημονική επιμόρφωση των κύκλων ανέρχεται σε 549 έως 629 ώρες.

Η υποχρεωτική συμμετοχή στο συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας εντάσσει τους κύκλους επιμόρφωσης σε ένα διεθνές επιστημονικό πεδίο και εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες έρχονται σε συστηματική επαφή με τη σύγχρονη σχεσιακή ψυχαναλυτική σκέψη, τη διεθνή βιβλιογραφία και τις τρέχουσες κλινικές και θεωρητικές εξελίξεις.

B. Εποπτεία

Οι συμμετέχοντες που διαθέτουν τα απαιτούμενα νόμιμα επαγγελματικά προσόντα και έχουν λάβει σχετική έγκριση από το Ι.Σ.Ο.Ψ. μπορούν να αναλάβουν 6 έως 8 κλινικά περιστατικά μετά τον πρώτο κύκλο επιμόρφωσης, με εποπτική συνοδεία από εγκεκριμένα εποπτικά μέλη του Ι.Σ.Ο.Ψ. Η συμμετοχή στην εποπτική διεργασία είναι υποχρεωτική για όσους συμμετέχοντες έχουν εγκριθεί για κλινική άσκηση. Για συμμετέχοντες χωρίς νόμιμη κλινική ιδιότητα, η συμμετοχή μπορεί να λάβει θεωρητική, παρατηρητική ή άλλη μη αυτοτελώς κλινική μορφή, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ι.Σ.Ο.Ψ. και το ισχύον πλαίσιο. Σε ειδικές περιπτώσεις και αν μπορεί να υποστηριχθεί εξαιρετική προϋπάρχουσα κλινική εμπειρία, μπορεί η εποπτική διεργασία να ξεκινήσει και από τον πρώτο κύκλο επιμόρφωσης.

Τα περιστατικά προέρχονται από:

- Μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς με τους οποίους συνεργάζεται το Ι.Σ.Ο.Ψ.
- Ιδιωτικά γραφεία ψυχολόγου, ψυχιάτρου ή κοινωνικού λειτουργού, για όσους διατηρούν νόμιμο τέτοιο επαγγελματικό πλαίσιο.
- Δομές ψυχικής υγείας μέσω εθελοντικής δράσης ή έμμισθης σχέσης

Στόχοι εποπτείας:

- Εκμάθηση αλληλεπίδρασης σε επιστημονική ομάδα με συναδέλφους διαφορετικής εκπαίδευσης
- Ανάπτυξη μη δογματικής επιστημονικής στάσης — ισορροπία βιβλιογραφίας και προσωπικής διαίσθησης
- Ανακάλυψη προσωπικού θεραπευτικού ύφους
- Κατανόηση της αλληλεπίδρασης διαχειριστικής και μεταβιβαστικής εργασίας

- Καθοδήγηση σε θέματα δεοντολογίας και παράβασης καθήκοντος
- Επιμόρφωση σε ειδικές τεχνικές για σύνθετα κλινικά σενάρια

Γ. Ομαδική Θεραπεία

Η Ομαδική Ψυχοθεραπεία αποτελεί θεμέλιο λίθο της επιμορφωτικής φιλοσοφίας του Ι.Σ.Ο.Ψ. Η Dr. Ruthelen Josselson, επίτιμη Ομαδικών Ψυχοθεραπευτών Ι.Σ.Ο.Ψ. από το 2008, αντιλαμβάνεται την ατομική ψυχοθεραπεία ως «ομαδική ψυχοθεραπεία με δύο άτομα» — η συμμετοχή στη βιωματική ομάδα εμπλουτίζει άμεσα την ατομική κλινική εργασία. Ακολουθούμε το διαπροσωπικό μοντέλο διάδρασης για την ομαδική ψυχοθεραπεία όπως δημιουργήθηκε από τον Irvin Yalom.

Για 3 έτη τουλάχιστον ο/η συμμετέχων/ουσα συμμετέχει ως θεραπευόμενος/η σε ομάδα 12 ατόμων, εβδομαδιαία, διάρκειας 1,5 ώρας, σε σταθερή ημέρα. Οι ομάδες δύνανται να περιλαμβάνουν τόσο συμμετέχοντες των κύκλων επιμόρφωσης όσο και θεραπευόμενους από την ευρύτερη κοινότητα του Ι.Σ.Ο.Ψ., με σεβασμό στο απόρρητο, στη θεραπευτική ισοτιμία και στη λειτουργία της ομάδας ως θεραπευτικού πλαισίου.

Σημαντικό

Σοβαρή παραβίαση του δεοντολογικού πλαισίου μπορεί να οδηγήσει, μετά από αξιολόγηση της Διεύθυνσης και των αρμόδιων οργάνων, σε απομάκρυνση από την ομάδα ή και από τον κύκλο επιμόρφωσης. Σε περιπτώσεις άμεσου κινδύνου ή σοβαρής παραβίασης απορρήτου, το Ι.Σ.Ο.Ψ. μπορεί να λάβει προσωρινά προστατευτικά μέτρα μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Αναμενόμενοι στόχοι:

- Βιωματική κατανόηση των αρχών Διαπροσωπικής Διάδρασης (Yalom) και Σχεσιακής Ψυχανάλυσης
- Εφαρμογή εννοιών ομαδικών δυναμικών στην κλινική πράξη ατομικών περιστατικών
- Ανάπτυξη ικανότητας λειτουργίας ως συνθεραπευτής/τρια ομάδας
- Ανάπτυξη ευελιξίας στην εφαρμογή ψυχοθεραπευτικών τεχνικών

Γενικές αρχές διατήρησης της ομάδας:

- Αυστηρή τήρηση απορρήτου και εμπιστευτικότητας για ό,τι εκφράζεται εντός ομάδας, με τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από τη δεοντολογία και την ισχύουσα νομοθεσία
- Αποκλειστικά λεκτική αλληλεπίδραση — χωρίς σωματική βία
- Αμοιβαίος σεβασμός, ισοτιμία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων
- Αυστηρή τήρηση ωραρίου παρουσίας

Δ. Ατομική Θεραπεία

Περιλαμβάνει 60 τουλάχιστον ατομικές θεραπευτικές συνεδρίες διάρκειας 45 λεπτών, οι οποίες λογίζονται ως 60 θεραπευτικές μονάδες προσωπικής θεραπευτικής εμπειρίας.

Πραγματοποιούνται με εγκεκριμένο θεραπευτή σχεσιακής ψυχαναλυτικής μεθόδου, εντός του Ι.Σ.Ο.Ψ. Η επιλογή θεραπευτή/τριας γίνεται σε συνεργασία με την επιστημονική ομάδα βάσει των θεραπευτικών αναγκών του/της συμμετέχοντος/ουσας.

Στόχοι ατομικής θεραπείας:

- Προσωπική εξέλιξη ως προσωπικότητα
- Εντοπισμός προσωπικών περιοχών που μπορεί να εμποδίζουν αποτελεσματική άσκηση
- Βιωματική κατανόηση της Σχεσιακής Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας σε ατομικά ραντεβού
- Εις βάθος συζήτηση προσωπικών θεμάτων

Αναλυτικές ώρες, Κύκλοι 1–4

	Ώρες
Επιμόρφωση — θεωρητικά σεμινάρια	549 έως 629 ώρες
Εποπτεία	250 ώρες
Ομαδική θεραπεία (90 λεπτών)	200 ώρες
Ατομική θεραπεία (60 συνεδρίες × 45´)	60 θεραπευτικές μονάδες
Κλινική άσκηση	480 ώρες
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΩΝ	1539 έως 1619 ώρες

Οικονομικοί Όροι, Κατεύθυνση Α (σχεσιακή ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία)

Υπηρεσία	Ποσό
Επιμόρφωση — Κύκλος Α´ (αδειοδοτημένος/η ή υπό αδειοδότηση)	Δωρεάν
Επιμόρφωση — Κύκλος Β´	20 € / μήνα + ΦΠΑ
Επιμόρφωση — Κύκλος Γ´	20 € / μήνα + ΦΠΑ
Επιμόρφωση — Κύκλος Δ´	20 € / μήνα + ΦΠΑ
Ομαδική Ψυχοθεραπεία ως θεραπευόμενος/η — Κύκλος Β´	190 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 2.090 €)
Ομαδική Ψυχοθεραπεία ως θεραπευόμενος/η — Κύκλος Γ´	190 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 2.090 €)
Ομαδική Ψυχοθεραπεία ως θεραπευόμενος/η — Κύκλος Δ´	190 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 2.090 €)
Εποπτεία κλινικής πράξης — Κύκλος Β´	90 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 990 €)
Εποπτεία κλινικής πράξης — Κύκλος Γ´	90 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 990 €)
Εποπτεία κλινικής πράξης — Κύκλος Δ´	90 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 990 €)
Ατομικές συνεδρίες (60 υποχρεωτικές × 60 €)	3.600 € + ΦΠΑ

ΣΥΝΟΛΟ (εκτιμώμενο 4ετίας)

13.500 € + ΦΠΑ

Εκπαιδευτικά πακέτα

Οι παρακάτω εκπνώσεις αφορούν μόνο τα ποσά που καταβάλλονται στο Ι.Σ.Ο.Ψ. για το επιμορφωτικό, εποπτικό και ομαδικό σκέλος. Δεν εφαρμόζονται στις ατομικές θεραπευτικές συνεδρίες, στις συνδρομές επαγγελματιών ενώσεων, στο PEP-Web, στα συνέδρια ή σε τρίτους φορείς, εκτός αν υπάρξει διαφορετική γραπτή ενημέρωση.

15% σε περίπτωση προεξόφλησης όλων των κύκλων

10% σε περίπτωση ετήσιας προεξόφλησης

5% σε περίπτωση εξαμηνιαίας προεξόφλησης

ΣΤ. Πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη PEP-Web

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. ζητά από τους συμμετέχοντες υποχρεωτικά να διαθέτουν πρόσβαση στο PEP-Web (Psychoanalytic Electronic Publishing). Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος οδηγού, η σχετική πρόσβαση προσφέρεται με ετήσιο κόστος 50 ευρώ, εφόσον παραμένει διαθέσιμη η αντίστοιχη δυνατότητα πρόσβασης μέσω του Ι.Σ.Ο.Ψ.

Το PEP-Web είναι η μεγαλύτερη ψηφιακή βιβλιοθήκη ψυχαναλυτικής βιβλιογραφίας στον κόσμο. Δημιουργήθηκε από κοινού από την American Psychoanalytic Association και το Institute of Psychoanalysis (London) και χρησιμοποιείται ευρέως από πανεπιστήμια και επαγγελματίες ψυχανάλυσης παγκοσμίως.

Περιεχόμενα PEP-Web

Πλήρες κείμενο άνω των 44.000 άρθρων · 54 κλασικά βιβλία · 117 χρόνια ψυχαναλυτικής επιστήμης, συμπεριλαμβανομένων των απάντων του Freud (Standard Edition, 1886-1939) και ολόκληρης της σύγχρονης βιβλιογραφίας Σχεσιακής Ψυχανάλυσης.

Κριτήρια Συμμετοχής

Η συμμετοχή προϋποθέτει αξιολόγηση φακέλου και προσωπική συνέντευξη. Γίνονται δεκτοί/ές:

- Ψυχολόγοι / ψυχίατροι / κοινωνικοί λειτουργοί με άδεια εξάσκησης επαγγέλματος στην Ελλάδα
- Απόφοιτοι τμημάτων Ψυχολογίας εξωτερικού
- Γιατροί υπό ειδίκευση στην ψυχιατρική / νευρολογία
- Κοινωνικοί επιστήμονες (εργοθεραπευτές, κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί...) με αξιολογημένη εμπειρία ή μεταπτυχιακό / διδακτορικό τίτλο
- Φοιτητές/τριες Ψυχολογίας / κοινωνικών επιστημών πανεπιστημίων

Σημαντική επισήμανση: Η δυνατότητα ανάληψης κλινικών περιστατικών δεν απορρέει αυτομάτως από τη συμμετοχή στους κύκλους επιμόρφωσης. Προϋποθέτει νόμιμη επαγγελματική ιδιότητα, δεοντολογική καταλληλότητα, εποπτική έγκριση και συμβατότητα με το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο. Για φοιτητές, αποφοίτους χωρίς άδεια ή συμμετέχοντες χωρίς νόμιμη κλινική ιδιότητα, η συμμετοχή περιορίζεται σε θεωρητικό, βιωματικό, παρατηρητικό ή άλλο μη αυτοτελώς κλινικό επίπεδο.

Ισότητα πρόσβασης

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. δεσμεύεται στη διαμόρφωση ενός πλαισίου επιμόρφωσης που στηρίζεται στον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ισότητας, της διαφορετικότητας και της ελευθερίας της σκέψης.

Η συμμετοχή στους κύκλους επιμόρφωσης γίνεται χωρίς διάκριση φύλου, ταυτότητας φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πολιτικών ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων, αναπηρίας, κοινωνικής τάξης, οικογενειακής κατάστασης ή άλλου προσωπικού χαρακτηριστικού που δεν σχετίζεται με την επιστημονική, επαγγελματική και δεοντολογική καταλληλότητα του συμμετέχοντος.

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. αναγνωρίζει ότι η διαφορετικότητα των συμμετεχόντων αποτελεί ουσιαστικό μέρος της εκπαιδευτικής, κλινικής και ομαδικής διεργασίας. Οι διαφορετικές εμπειρίες, διαδρομές και φωνές δεν αντιμετωπίζονται ως εμπόδιο, αλλά ως πηγή γνώσης, αναστοχασμού και κλινικής ευαισθησίας.

Οι συμμετέχοντες καλούνται να συμβάλλουν στη διατήρηση ενός πλαισίου αμοιβαίου σεβασμού, εμπιστευτικότητας και υπεύθυνου διαλόγου. Η διαφωνία και η θεωρητική αντιπαράθεση είναι επιθυμητές, εφόσον εκφράζονται χωρίς προσβολή, υποτίμηση, αποκλεισμό ή εκφοβισμό.

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. δεν αποδέχεται συμπεριφορές διάκρισης, παρενόχλησης, λεκτικής ή συμβολικής βίας, ρατσισμού, σεξισμού, ομοφοβίας, τρανσφοβίας, μισαναπηρισμού ή άλλης μορφής αποκλεισμού. Κάθε συμμετέχων έχει δικαίωμα να απευθυνθεί στη Διεύθυνση ή στα αρμόδια όργανα του Ι.Σ.Ο.Ψ. όταν θεωρεί ότι έχει παραβιαστεί το πλαίσιο ισότητας και συμπερίληψης. Η συμπερίληψη δεν σημαίνει απουσία κριτηρίων, αλλά δίκαιη, διαφανή και δεοντολογικά τεκμηριωμένη εφαρμογή τους. Η πρόοδος κάθε συμμετέχοντος αξιολογείται με βάση τη συνέπεια, την κλινική ωριμότητα, την επαγγελματική ευθύνη, την ικανότητα αναστοχασμού και τον σεβασμό του δεοντολογικού πλαισίου.

Για το Ι.Σ.Ο.Ψ., η συμπερίληψη αποτελεί όχι μόνο ηθική υποχρέωση, αλλά και κεντρική εκπαιδευτική και κλινική αρχή.

3 Επιμόρφωση Σχεσιακής Ψυχανάλυσης

Σχεσιακή Ψυχανάλυση, προχωρημένη τετραετής διαδρομή

Η Κατεύθυνση Β ακολουθεί το ίδιο πρότυπο με την Κατεύθυνση Α, με αυξημένες απαιτήσεις προσωπικής θεραπείας και εντατικής κλινικής εργασίας, και με τις εξής διαφοροποιήσεις:

Δομή Κατεύθυνσης Β, Άξονες

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ <i>Σεμινάρια, ψυχοπαθολογία, εργασίες, τελική εργασία</i> 549–629 ώρες	ΕΠΟΠΤΕΙΑ <i>Από 2ο Κύκλο υποχρεωτικά</i> 250 ώρες	ΟΜΑΔΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ <i>Από 2ο υποχρ. Από 1ο προαιρ.</i> 200 ώρες
ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ <i>200 συνεδρίες — εντατική συχνότητα</i> 200 θεραπευτικές μονάδες	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ <i>2 περιστατικά × 2 συνεδρ./εβδ. για 3 έτη</i> 528+ συνεδρίες	

Διαφοροποιήσεις ως προς την εποπτεία

- Δύο περιστατικά παρουσιάζονται σε εποπτεία για τουλάχιστον τρία χρόνια, στο πλαίσιο σχεσιακής ψυχαναλυτικής ψυχοθεραπευτικής εργασίας, με συχνότητα τουλάχιστον δύο συνεδριών την εβδομάδα.

Διαφοροποιήσεις ως προς την ατομική θεραπεία

Απαιτούνται 200 τουλάχιστον συνεδρίες με εγκεκριμένο θεραπευτή σχεσιακής ψυχαναλυτικής μεθόδου, εκ των οποίων:

- 100 συνεδρίες με συχνότητα 2 φορές/εβδομάδα
- 100 συνεδρίες με συχνότητα 3 φορές/εβδομάδα

Αναλυτικές ώρες, Κατεύθυνση Β(σχεσιακή ψυχανάλυση)

Άξονας Προγράμματος	Ώρες
Θεωρία — προχωρημένα σεμινάρια	549 έως 629 ώρες
Εποπτεία (2 εντατικά περιστατικά)	250 ώρες
Ομαδική θεραπεία	200 ώρες
Κλινική άσκηση	528 ώρες
Ατομική θεραπεία (200 συνεδρίες × 45΄)	200 θεραπευτικές μονάδες
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΩΝ	1727 έως 1807 ώρες

Οικονομικοί Όροι, Κατεύθυνση Β

Υπηρεσία	Ποσό
Επιμόρφωση — Κύκλος Α΄	Δωρεάν
Επιμόρφωση — Κύκλος Β΄	20 € / μήνα + ΦΠΑ
Επιμόρφωση — Κύκλος Γ΄	20 € / μήνα + ΦΠΑ
Επιμόρφωση — Κύκλος Δ΄	20 € / μήνα + ΦΠΑ
Ομαδική Ψυχοθεραπεία ως θεραπευόμενος/η — Κύκλος Β΄	190 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 2.090 €)
Ομαδική Ψυχοθεραπεία ως θεραπευόμενος/η — Κύκλος Γ΄	190 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 2.090 €)
Ομαδική Ψυχοθεραπεία ως θεραπευόμενος/η — Κύκλος Δ΄	190 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 2.090 €)
Εποπτεία κλινικής πράξης — Κύκλος Β΄	90 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 990 €)
Εποπτεία κλινικής πράξης — Κύκλος Γ΄	90 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 990 €)
Εποπτεία κλινικής πράξης — Κύκλος Δ΄	90 € / μήνα + ΦΠΑ (σύνολο 990 €)
Ατομικές συνεδρίες (200 υποχρεωτικές × 50 €)	10.000 € + ΦΠΑ

4 Βεβαίωση Ολοκλήρωσης

Με την ολοκλήρωση κάθε κύκλου και την κάλυψη των εσωτερικών απαιτήσεων, το Ι.Σ.Ο.Ψ. χορηγεί ιδιωτική Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Επαγγελματικού Προγράμματος Εξειδίκευσης στη Σχεσιακή Ψυχανάλυση. Η βεβαίωση αποτυπώνει τη συμμετοχή, την παρακολούθηση και την επιτυχή ολοκλήρωση των εσωτερικών απαιτήσεων.

Η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης δεν αποτελεί πανεπιστημιακό ή κρατικά αναγνωρισμένο τίτλο σπουδών και δεν ιδρύει, δεν απονέμει, δεν αντικαθιστά και δεν επεκτείνει επαγγελματικά δικαιώματα. Αφορά αποκλειστικά το εσωτερικό πλαίσιο επιμόρφωσης του Ι.Σ.Ο.Ψ.

Υποχρεωτική συμμετοχή σε επαγγελματικές ενώσεις

Οι συμμετέχοντες εγγράφονται κατά τη διάρκεια των κύκλων επιμόρφωσης υποχρεωτικά στη Διεθνή Ένωση Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP) και στην Αμερικανική Ένωση Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (AGPA) και ανανεώνουν την εγγραφή τους ετησίως. Πρόκειται για διεθνείς ιδιωτικές επαγγελματικές ενώσεις. Οι συνδρομές καταβάλλονται απευθείας από τους συμμετέχοντες στους αντίστοιχους φορείς και δεν περιλαμβάνονται στα ποσά που καταβάλλονται στο Ι.Σ.Ο.Ψ. Τα αναφερόμενα ποσά είναι ενδεικτικά και ίσχυαν κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος οδηγού. Οι συμμετέχοντες οφείλουν να ελέγχουν τις εκάστοτε ισχύουσες συνδρομές στους επίσημους ιστοτόπους των ενώσεων.

AGPA — Ο πρώτος χρόνος εγγραφής στην Αμερικανική Ένωση Ομαδικής Ψυχοθεραπείας είναι δωρεάν για νέα μη εγγεγραμμένα μέλη. Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος οδηγού, για τα επόμενα έτη η ετήσια συνδρομή ανέρχεται σε 85 USD. Για λεπτομέρειες: agpa.org/membership-overview

IARPP — Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος οδηγού, η ετήσια συνδρομή στη Διεθνή Ένωση Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας ανέρχεται περίπου σε 60 €, αναλόγως ισοτιμίας δολαρίου. Για λεπτομέρειες: iarpp.net/iarpp-membership

5 Νομικά Όρια και Χαρακτήρας των Προγραμμάτων

Τα προγράμματα αποτελούν ιδιωτικά πλαίσια επαγγελματικής εξειδίκευσης και κλινικής επιμόρφωσης. Δεν αποτελούν πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών και δεν εντάσσονται σε σύστημα τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης. Κάθε αξιοποίηση της συμμετοχής ή της Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης τελεί σε συνάρτηση με τα ήδη υπάρχοντα νόμιμα προσόντα και την ισχύουσα νομοθεσία. Το Ι.Σ.Ο.Ψ. δεν φέρει ευθύνη για χρήση που υπερβαίνει τα νόμιμα προσόντα ή αντίκειται στο νομικό πλαίσιο.

Νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. παρακολουθεί τις εξελίξεις που αφορούν πιθανή μελλοντική θεσμοθέτηση συλλογικού φορέα των ψυχολόγων ή εθνικού πλαισίου για την ψυχοθεραπεία στην Ελλάδα. Εφόσον θεσπιστεί νέο κανονιστικό πλαίσιο, ο παρών Οδηγός θα προσαρμοστεί αναλόγως. Στην Ελλάδα ισχύει συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο για το ποιος ασκεί νομίμως το επάγγελμα του ψυχολόγου. Ο αυτοτελής επαγγελματικός τίτλος του ψυχοθεραπευτή και του συμβούλου ψυχικής υγείας δεν ρυθμίζεται σήμερα ως ανεξάρτητο νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στην

Ελλάδα. Για ζητήματα νομιμότητας άσκησης επαγγέλματος, οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να συμβουλευονται τις αρμόδιες δημόσιες αρχές, ιδίως το Υπουργείο Υγείας, καθώς και τον νομικό ή επαγγελματικό τους σύμβουλο. Σύσταση χρήσης τίτλου: αναφορά στον κύριο αδειοδοτημένο επαγγελματικό τίτλο με ειδίκευση, π.χ. «Ψυχολόγος με επαγγελματική εξειδίκευση στη Σχισιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία».

Το φορολογικό καθεστώς των παρεχόμενων υπηρεσιών εφαρμόζεται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, τις οδηγίες της φορολογικής διοίκησης και τυχόν δικαστικές ή διοικητικές κρίσεις. Το Ι.Σ.Ο.Ψ. διατηρεί το δικαίωμα αναπροσαρμογής της τιμολόγησης, εφόσον μεταβληθεί το εφαρμοστέο φορολογικό πλαίσιο.

6 Δεοντολογικό και Θεραπευτικό Πλαίσιο

Όπου τα προγράμματα περιλαμβάνουν βιωματική συμμετοχή, προσωπική θεραπευτική εργασία ή εποπτική επεξεργασία υλικού, ισχύει αυστηρή τήρηση απορρήτου, εμπιστευτικότητα, προστασία προσωπικών δεδομένων και σαφής διάκριση μεταξύ θεραπευτικού, επιμορφωτικού και εποπτικού ρόλου, σύμφωνα με τη δεοντολογία και την ισχύουσα νομοθεσία.

Το Ι.Σ.Ο.Ψ. λαμβάνει υπόψη τους δεοντολογικούς κώδικες και τις κατευθυντήριες αρχές του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων, της International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy (IARPP) και της American Group Psychotherapy Association (AGPA), στον βαθμό που εφαρμόζονται στο εκάστοτε επαγγελματικό και θεσμικό πλαίσιο.

- Αυστηρή τήρηση απορρήτου και εμπιστευτικότητας ως προς τις πληροφορίες πελατών ή ασθενών, σύμφωνα με τη δεοντολογία και την ισχύουσα νομοθεσία
- Αποφυγή κάθε μορφής εκμετάλλευσης της θεραπευτικής σχέσης
- Αναφορά σε επόπτη για κάθε σοβαρό κλινικό ή δεοντολογικό δίλημμα
- Άμεση αναφορά σε επόπτη/Ινστιτούτο σε κάθε επείγουσα κλινική κατάσταση

Διαδικασία Παραπόνων

Γραπτό παράπονο προς τη Διεύθυνση Ι.Σ.Ο.Ψ.

Απόκριση εντός 10 εργάσιμων ημερών

Εξωτερικός διαμεσολαβητής αν το παράπονο αφορά μέλος Διεύθυνσης

Δικαίωμα ακρόασης κάθε εμπλεκόμενου μέρους

Τελική απόφαση εντός 30 ημερολογιακών ημερών

Δικαίωμα προσφυγής, όπου αυτό προβλέπεται, σε αρμόδιο επαγγελματικό, δεοντολογικό ή θεσμικό φορέα. Η διαδικασία παραπόνων διεξάγεται με σεβασμό στην εμπιστευτικότητα, στην ακρόαση όλων των εμπλεκόμενων και στην προστασία από αντίποινα.

7 Συχνές Ερωτήσεις

Τι Βεβαίωση λαμβάνω κατά την ολοκλήρωση;

Λαμβάνετε Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Επαγγελματικής Εξειδίκευσης από το Ι.Σ.Ο.Ψ. Πρόκειται για ιδιωτικό πιστοποιητικό επαγγελματικής επιμόρφωσης που δεν ισοδυναμεί με ακαδημαϊκό

τίτλο αναγνωρισμένο από το ελληνικό κράτος. Σε περίπτωση μελλοντικής θεσμοθέτησης εθνικού πλαισίου για την ψυχοθεραπεία, το Ι.Σ.Ο.Ψ. θα εξετάσει τη συμβατότητα των κύκλων επιμόρφωσης με τις νέες προϋποθέσεις, χωρίς αυτό να προδικάζει οποιαδήποτε δημόσια αναγνώριση. Αυτό ισχύει για όλα τα ψυχοθεραπευτικά κέντρα της Ελλάδος και όχι μόνο για το Ινστιτούτο μας.

Γιατί να επιλέξω το Ι.Σ.Ο.Ψ. για εξειδίκευση στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία;

Η επιμόρφωση στο Ι.Σ.Ο.Ψ. συνδυάζει τη διαπροσωπική, ατομική και ομαδική ψυχοθεραπεία, ώστε οι συμμετέχοντες να αποκτούν παράλληλη κατάρτιση τόσο στο ατομικό όσο και στο ομαδικό επίπεδο. Αυτή η διπλή κλινική κατεύθυνση συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας πιο υπεύθυνης, σύνθετης και κλινικά ώριμης επαγγελματικής στάσης.

Παράλληλα, το Ι.Σ.Ο.Ψ. διαθέτει ένα ζωντανό εσωτερικό δίκτυο αποφοίτων, συνεργατών και ιδιωτικών κέντρων, πολλά από τα οποία έχουν δημιουργηθεί ή στελεχώνονται από αποφοίτους του Ινστιτούτου. Έτσι, μετά την ολοκλήρωση της επιμόρφωσης, και πάντοτε ανάλογα με τα νόμιμα επαγγελματικά προσόντα κάθε συμμετέχοντος, υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης με πραγματικά πεδία κλινικής εργασίας, εποπτείας και επαγγελματικής εξέλιξης.

Η επιλογή του Ι.Σ.Ο.Ψ. δεν αφορά μόνο την απόκτηση γνώσεων. Αφορά την ένταξη σε μια κλινική κοινότητα, σε μια θεραπευτική κοινότητα και σε ένα δίκτυο σχέσεων που μπορεί να στηρίξει ουσιαστικά την επιστημονική και επαγγελματική πορεία του συμμετέχοντος.

Τι συμβαίνει μετά την ολοκλήρωση;

Μετά την ολοκλήρωση των κύκλων επιμόρφωσης και την κάλυψη των εσωτερικών απαιτήσεων, οι συμμετέχοντες λαμβάνουν Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Επαγγελματικής Εξειδίκευσης από το Ι.Σ.Ο.Ψ.

Η σχέση με το Ι.Σ.Ο.Ψ. μπορεί να συνεχιστεί και μετά την αποφοίτηση. Η ατομική ψυχοθεραπεία, η ομαδική ψυχοθεραπεία και η εποπτεία μπορούν να συνεχιστούν, ανάλογα με τις ανάγκες και την επιθυμία κάθε αποφοίτου. Πολλοί συνάδελφοι επιλέγουν να συνεχίσουν σε μικρές εποπτικές ομάδες, όπου επεξεργάζονται συστηματικά την κλινική τους εργασία.

Πρόσωπα που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τους κύκλους και έχουν δείξει υψηλή κλινική, δεοντολογική και συνεργατική ωριμότητα μπορεί, χωρίς αυτό να συνιστά δικαίωμα ή εγγύηση επαγγελματικής απορρόφησης, να προσκληθούν σε περαιτέρω μορφές συνεργασίας με το Ι.Σ.Ο.Ψ. ή με συνεργαζόμενα επαγγελματικά πλαίσια. Παράλληλα, αρκετοί απόφοιτοι, υπό την επιστημονική εποπτεία του Διευθυντή Ι.Σ.Ο.Ψ., συνεργάζονται μεταξύ τους και συνδημιουργούν νέες μορφές επαγγελματικής συνεργασίας, όπως συστηγάσεις, πολυχώρους ή άλλα ιδιωτικά πλαίσια κλινικής εργασίας.

Η ολοκλήρωση της επιμόρφωσης δεν συνεπάγεται αυτόματη επαγγελματική τοποθέτηση.

Μπορεί όμως να αποτελέσει ουσιαστική βάση για συνέχιση της εποπτείας, ένταξη στην επιστημονική κοινότητα του Ι.Σ.Ο.Ψ., επαγγελματική δικτύωση και σταδιακή ανάπτυξη νέων συνεργασιών, πάντοτε σε συνάρτηση με τα νόμιμα επαγγελματικά προσόντα και την κλινική ωριμότητα κάθε αποφοίτου.

8 Εκπαιδευτική Ομάδα Ι.Σ.Ο.Ψ.

Το επιμορφωτικό έργο υλοποιείται από διδακτικά και εποπτικά Μέλη του Ι.Σ.Ο.Ψ., επαγγελματίες ψυχικής υγείας με κλινική εμπειρία, εποπτικό έργο και διεθνείς συνδέσεις.

Χαραλαμπίδης Σταύρος — Διευθυντής Ι.Σ.Ο.Ψ.

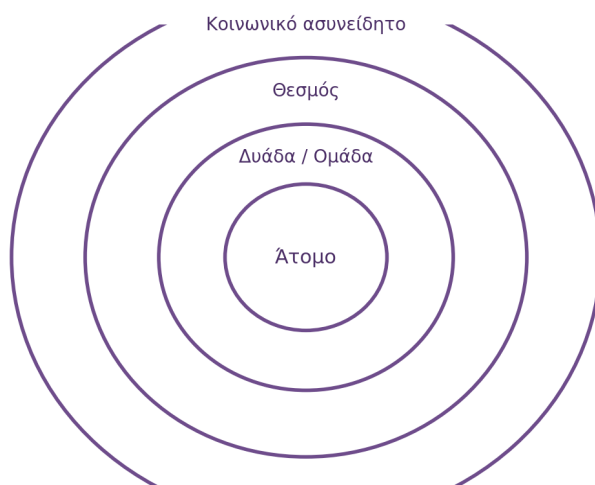
Ψυχολόγος, ψυχαναλυτής, ομαδικός ψυχοθεραπευτής

Πιστοποιημένος Επόπτης Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (Yalom Institute USA) · Συνεκδότης σειράς New International Library of Group Analysis · Μέλος ΔΣ IARPP (2018–2026), Μέλος ΔΣ AGPA (2024–2028) · Κλινικό μέλος AGPA, EGPS, GASI, IAGP · Συγγραφέας "Ο Δήμιος του φθόνου" (Δίσιγμα, 2022).

Η πλήρης σύνθεση της διδακτικής και εποπτικής ομάδας ανακοινώνεται ετησίως, ανάλογα με τις ανάγκες και τη σύνθεση κάθε κύκλου επιμόρφωσης.

9 Βασικοί Θεωρητικοί Άξονες

Η θεωρητική ταυτότητα του προγράμματος διαμορφώνεται από μια ενιαία, αλλά πολυεπίπεδη γραμμή σκέψης, η οποία συνδέει τη σχεσιακή ψυχανάλυση με την ομαδική δυναμική, το κοινωνικό ασυνείδητο, την αδελφική μεταβίβαση και την κατανόηση του θεσμού ως ενεργού ψυχικού πεδίου. Τα παρακάτω κείμενα αποτελούν βασικούς θεωρητικούς άξονες της διδασκαλίας και διαβάζονται συμπληρωματικά, καθώς το καθένα επεκτείνει, εμβαθύνει και μετασχηματίζει δημιουργικά το προηγούμενο.

A. Ο θεσμικός αναλαβητισμός στα ψυχαναλυτικά ινστιτούτα

Το κείμενο για τον θεσμικό αναλαβητισμό εισάγει έναν κεντρικό άξονα της θεωρίας των επιμορφωτικών κύκλων: οι ψυχαναλυτικοί θεσμοί δεν είναι ουδέτερα διοικητικά πλαίσια, αλλά ζωντανοί ψυχικοί οργανισμοί που σκέφτονται, αμύνονται, διαψεύδουν, τραυματίζουν και τραυματίζονται. Ο θεσμικός αναλαβητισμός ορίζεται ως η αδυναμία ενός οργανισμού να στοχαστεί τον ίδιο του τον εαυτό, τις δομές εξουσίας, τις ασυνείδητες μεταβιβαστικές κινήσεις, τις σιωπηλές ιεραρχίες και τα φαινόμενα αποκλεισμού που ο ίδιος παράγει.

B. Από το μεμονωμένο στο συλλογικό πεδίο

Η θεωρία για την ένταση ανάμεσα στο μεμονωμένο και το συλλογικό τοποθετεί τη θεωρία της επιμόρφωσης στο σημείο όπου η ατομική ψυχανάλυση συναντά την ομάδα, την κοινότητα και τον θεσμό. Η βασική της θέση είναι ότι η υποκειμενικότητα δεν αναδύεται σε ψυχικό κενό, αλλά συγκροτείται, τραυματίζεται και μετασχηματίζεται μέσα σε ομαδικές διεργασίες.

Γ. Θεσμικός αναλφαβητισμός, κοινωνικό ασυνείδητο, και η μορφή της Κασσάνδρας

Στην εργασία *Cassandra at the Gates*, Charalambides, S. (2025). *Cassandra at the Gates: Institutional Literacy, Group Dynamics, and the Social Unconscious in Contemporary Psychoanalysis*. *Group*, 49(1), 13–24., η θεωρία αυτή αναπτύσσεται σε ένα ευρύτερο θεσμικό και πολιτισμικό επίπεδο. Υποστηρίζεται ότι η ψυχαναλυτική κοινότητα παραμένει ευάλωτη σε διασπάσεις, αποπομπές, ιδεολογική ακαμψία και ηθική ασυνέπεια όταν αδυνατεί να διαβάσει το θεσμικό της ασυνείδητο. Η Κασσάνδρα λειτουργεί ως συμβολική μορφή εκείνου του μέλους που διαισθάνεται τις ρωγμές, αλλά συχνά συναντά άρνηση, δυσπιστία ή εξορία.

Δ. Η ομαδική στροφή στην ψυχαναλυτική εκπαίδευση

Η μελέτη για την ομαδική στροφή στην ψυχανάλυση μετατρέπει τα παραπάνω θεωρητικά σημεία σε συγκεκριμένη πρόταση επιμόρφωσης. Ο πυρήνας της είναι ότι η ψυχαναλυτική κατάρτιση δεν μπορεί πλέον να στηρίζεται αποκλειστικά στην ατομική ανάλυση, την ατομική εποπτεία και τα θεωρητικά σεμινάρια, χρειάζεται να ενσωματώνει συστηματικά την ομάδα ως εμπειρικό και θεωρητικό πεδίο εκπαίδευσης.

Ε. Η σχεσιακή ψυχαναλυτική συνεδρία ως μεγάλη ομάδα με δύο αντιπροσώπους

Στο κείμενο για τις σχεσιακές ψυχαναλυτικές συνεδρίες ως μεγάλη ομάδα με δύο αντιπροσώπους διατυπώνεται μία από τις πιο χαρακτηριστικές θεωρητικές συμβολές του προγράμματος. Η αναλυτική συνεδρία δεν αντιμετωπίζεται ως συνάντηση δύο απομονωμένων ατόμων, αλλά ως πολυεπίπεδη συνάντηση δύο υποκειμένων που εκπροσωπούν ομάδες εσωτερικών αντικειμένων, οικογενειακές ιστορίες, κοινωνικές τοποθετήσεις, αδελφικές σχέσεις, πολιτισμικές ταυτότητες και διαγενεακά ίχνη.

ΣΤ. Η ομάδα σε δύο μυαλά, η αδελφική μεταβίβαση και η οικογένεια ως όλον

Το κείμενο *The Group in Two Minds*, Charalambides, S. (2017). *The group in two minds: Sibling and group-as-a-whole transference and countertransference*. *Group*, 41(3), 229–242. λειτουργεί ως θεωρητικό θεμέλιο των μεταγενέστερων επεξεργασιών. Εδώ διατυπώνεται η βασική ιδέα ότι η ατομική ψυχαναλυτική εργασία μπορεί να κατανοηθεί ως ομαδική θεραπεία μεταξύ δύο προσώπων. Ιδίως η αδελφική μεταβίβαση, αλλά και η μεταβίβαση της οικογένειας ως όλον, αναγνωρίζονται ως κρίσιμα στοιχεία της ψυχικής ζωής.

Συνοπτικά

Το άτομο νοείται πάντοτε μέσα στις σχέσεις του, οι σχέσεις μέσα στις ομάδες τους, οι ομάδες μέσα στους θεσμούς τους, και οι θεσμοί μέσα στην ιστορία, την κοινωνία και το κοινωνικό ασυνείδητο.

Ισοψική βιβλιογραφία

- Charalambides, S. (2017). *The group in two minds: Sibling and group-as-a-whole transference and countertransference*. *Group*, 41(3), 229–242.
- Charalambides, S. (2024). *Relational psychoanalytic sessions as large group therapy with two representatives: Theoretical and technical issues of the “group turn” in relational psychoanalytic thinking*. *Psychoanalytic Perspectives*, 21(1), 52–70.
<https://doi.org/10.1080/1551806X.2023.2284065>
- Charalambides, S. (2025). *Cassandra at the gates: Institutional literacy, group dynamics, and the social unconscious in contemporary psychoanalysis*. *Group*, 49(1), 13–24.
<https://doi.org/10.1353/grp.2025.a978058>

- Charalambides, S. (2026). "The group turn" in psychoanalysis: A proposal for including group work in psychoanalytic training. *Psychoanalytic Perspectives*, 23(1), 4–22. <https://doi.org/10.1080/1551806X.2025.2588481>
- Charalambides, S. (manuscript submitted for publication). Psychoanalysts without psychoanalysis, Freudian orthodoxy, money, and the unanalyzed institutional unconscious. *Psychoanalytic Perspectives*.

Κλασική ψυχαναλυτική παράδοση

- Freud, S. — Standard Edition
- Ferenczi, S. — Clinical Diary, Thalassa, Further Contributions
- Fairbairn, W.R.D. — Psychoanalytic Studies of the Personality
- Winnicott, D.W. — Playing and Reality
- Bion, W.R. — Experiences in Groups
- Kohut, H. — The Analysis of the Self

Διαπροσωπική παράδοση & σχεσιακή ψυχανάλυση

- Sullivan, H.S. — The Interpersonal Theory of Psychiatry
- Mitchell, S.A. — Relational Concepts in Psychoanalysis
- Aron, L. — A Meeting of Minds
- Benjamin, J. — The Bonds of Love
- Bromberg, P.M. — Standing in the Spaces
- Ogden, T.H. — The Primitive Edge of Experience
- Stern, D.B. — Unformulated Experience
- Ehrenberg, D.B. — The Intimate Edge

Ομαδική ψυχοθεραπεία

- Foulkes, S.H. — Group Psychotherapy
- Yalom, I. — The Theory and Practice of Group Psychotherapy
- Hopper, E. — Traumatic Experience in the Unconscious Life of Groups
- Dalal, F. — Race, Colour and the Processes of Racialization

Ευρωπαϊκή τοποθέτηση — ECP / ΕΑΡΤΙ

Το τετραετές πρόγραμμα Ι.Σ.Ο.Ψ. (1.539 έως 1.619 ώρες ειδικής εκπαίδευσης) έχει σχεδιαστεί ώστε να αντιστοιχεί, κατά δήλωση του Ι.Σ.Ο.Ψ. και υπό την επιφύλαξη της αρμόδιας ευρωπαϊκής αξιολόγησης, στα ελάχιστα ποσοτικά κριτήρια ΕΑΡ/ΕΑΡΤΙ. Για συμμετέχοντες που διαθέτουν ήδη συναφή πανεπιστημιακή εκπαίδευση, ο συνολικός εκπαιδευτικός ορίζοντας μπορεί να υπερβαίνει τις 3.200 ώρες που αναφέρονται στα ευρωπαϊκά κριτήρια ECP, υπό την επιφύλαξη της αξιολόγησης του εκάστοτε φακέλου από τους αρμόδιους φορείς.

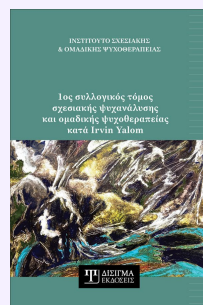
Οι παρακάτω εκδόσεις συγκροτούν τον βασικό εκδοτικό κορμό που πλαισιώνει τη θεωρητική και κλινική ταυτότητα του Ι.Σ.Ο.Ψ. Αξιοποιούνται συμπληρωματικά στο θεωρητικό και κλινικό σκέλος του προγράμματος, ως ενδεικτικοί άξονες μελέτης και θεσμικής ταυτότητας.

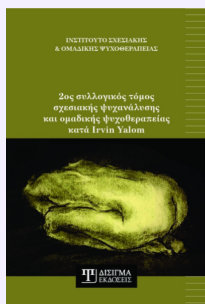
Ο Δήμιος του φθόνου
Ατομικό έργο, 2022

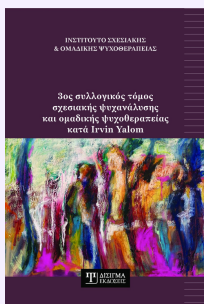
Τα Δουλικά του μένους
Ατομικό έργο, 2025

**1ος συλλογικός τόμος Σχισιακής
Ψυχανάλυσης & Ομαδικής
Ψυχοθεραπείας**
Συλλογικός τόμος, 2023

**2ος συλλογικός τόμος Σχισιακής
Ψυχανάλυσης & Ομαδικής
Ψυχοθεραπείας**
Συλλογικός τόμος, 2024

**3ος συλλογικός τόμος Σχισιακής
Ψυχανάλυσης & Ομαδικής
Ψυχοθεραπείας**
Συλλογικός τόμος, 2025

Επικοινωνία και Αιτήσεις

Για πληροφορίες, αποστολή βιογραφικού και προγραμματισμό συνέντευξης, μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Ινστιτούτο Σχισιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας.

Κεντρικό: Λ. Κηφισίας 90, Αθήνα 11526

Παράρτημα: Βάλτου 10, Αθήνα 11526

Email: catinstitutedirector@gmail.com

Τηλέφωνα: 2106981289, 6932305183

Ιστότοπος: www.relationalgrouptherapy.gr

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΧΕΣΙΑΚΗΣ &
ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

www.relationalgrouptherapy.gr · 2106981289

